

УДК 821.161.2-3-93
ББК 84(4УКР)
М18

Всі діти – ельфи. Принаймні такими вони народжуються. А коли починається їхнє школярське життя – тут вже прозорі крила мають набути сили, аби політ вирізнявся прикметами висоти, переможності, товариської підтримки й звичайного порозуміння з колишніми ельфами – батьками. Герої оповідань Наталки Малетич ходять вулицями різних міст і вчаться в різних школах, і вподобання у них неоднакові, та все ж вони багато в чому схожі, коли прагнуть самостійності у вчинках чи втрапляють у халепу. І навіть якщо ви не вважаєте себе ельфом, книга все одно про вас.

*Присвячую доні Вікторії,
яка дуже чекала на цю книжку*

© Видавництво Старого Лева, 2015
Текст © Наталка Малетич, 2015
Ілюстрації © Андрій та Діна Нечаєвські, 2015

Усі права застережено

ISBN 978-617-679-166-9

Свято першого снігу

*Вірю в радість ні з того ні з сього
В ангела що впав із неба
щоб пограти в сніжки.*

Ян Твардовський*

1

– Та зосередьтеся нарешті! Пишемо самостійну!

Класна керівничка, Марта Іванівна, що вчить нас математики, почала швидко записувати на дошці завдання. Крейда стукала і кришилася, розлітаючись білою порошкою – достоту, як сніг за вікном, від якого ми за мить до того не могли відвести очей.

* Переклад з польської Дзвенислави Матіяш (тут і далі примітки автора).

Клас невдоволено загув і здійняв шум хто чим – падали олівці, шелестіли зошити, скрипіли парти. Святкова магічність першого в році снігу була геть начисто зіпсута двома сердитими словами про самотійну, на яку ніхто не сподівався. Ще й на останньому, шостому уроці!

Я неохоче списувала завдання з дошки, мріючи врешті вирватися з задушливого класу на вулицю. Мріяла не одна я – із самісінького ранку, щойно посипав густий лапатий сніг, ми з однокласниками домовились, що після уроків будуватимемо снігову фортецю і гратимемо у війну проти 6-А. «Бешки» проти «ашок» – то мало бути супер! І ось зараз, на останньому уроці, вчителька підриває наш бойовий дух дурною самотійною! Я не могла зосередитися над завданнями – коли б я була вчителькою, то в такий день повела би своїх учнів гуляти, а не морила уроками! Я би влаштувала справжнісіньке свято першого снігу...

– Христю, знову ти у вікно видивляєшся! Там нема відповіді на рівняння! – обірвала мої мрії вчителька і багатозначно кивнула на годинник над дошкою.

Неохоче я знову взялась до математики, хоч загалом люблю цей урок. Тільки не сьогодні. Ще й Ліза зазирає мені через плече – а в неї ж однаково інший варіант, то нащо очима косити?

Врешті дзвоник визволив нас із учнівської неволі. Ми покидали на вчительський стіл зошити та, заціпаючи на ходу куртки і штовхачись, висипали на вулицю.

– Ого-го! Вони вже почали будувати свою фортецю! – вигукнув наш ватажок Влад, беручись до справи.

Ми теж не ловили гав – кожен вже котив поперед себе снігову кулю – щораз більшу і більшу. Сніг ліпився добре, тож війна з «ашками» заповідалась на славу. Якби тільки... не мої окуляри! Я мусила постійно змінити рукавичкою сніжинки зі скелець і злилась, що не бачу чітко наших.

Коли ми з Лізою випхали наші кулі майже на сам верх фортеці, Влад і Юра, улюлюкаючи, почали атаку проти 6-А. Снігові снаряди летіли понад нашими головами. А ми все ліпили нові й нові. Зрідка кидали самі, а більше подавали хлопцям. Вони були на фронті, ми – в тилу. Часом висовувався і хтось із дівчат, і нам навіть вдалося кілька разів поцілити у «ворога», але ми мусили насамперед швидко ліпити нові сніжки – так командував Влад, називаючи то стратегією.

За правилами, той, у кого влучили раз, вважався пораненим, а в кого тричі – вбитим. 6-А, казав Влад, має неправильну стратегію – кожного, хто постійно сам ліпить сніжку,

значно легше «підстрелити». Ось у них уже й край фортеці розвалився. Та раптом...

Ліве скельце моїх окулярів хруснуло і скалки, черкнувши щоку, посипались додолу. Тепер я навіть не могла розгледіти, хто влучив мені сніжкою просто в обличчя.

– Ой, у тебе кров на щоці! – вигукнула Ліза.

І мене миттю оточили дівчата. Я мимоволі притулила до щоки сніжку, щоб так сильно не щеміло. На білому розійшлась невеличка яскраво-червона пляма.

– Треба до медсестри! – гукнула Настя.

– Може, ліпше додому, а то вчителька сваритиме, – запропонувала Карина.

– Ага. Тут вчителька, а вдома – мама, – докинула Софія.

– І нащо ти висовувалась, очкаричка! Тепер ми продули, – сердито кинув Влад, у якого «ашки», скориставшись нашим сум'яттям, влучили тричі. А коли «вбити» ватажка – гра закінчувалась.

– Ти не бачиш, вона справді поранена, – заступилась за мене Ліза, притуляючи мені до щоки паперову серветку.

Влад знітився і грізно загукав до «ворогів»:

– Хто кинув сніжку в Христю?! Придурки, ви їй окуляри розбили!

Невдовзі мене оточили вже й дівчата і хлопці з 6-А. Всі давали якісь поради: легко радити –

не їм же пояснювати моїй мамі, що доведеться лагодити окуляри. Дурні окуляри! Скільки я просила маму купити мені лінзи – он Карина носить, і Настя, і не мають клопоту! Та ні, мама постійно каже: ти ще замала! А тато додає, що і Стів Джобс мав на носі окуляри – і це круто! Ну, якби я була Джобсом, то теж би не комплексувала. Може...

Я не хотіла плакати, та сльози потекли самі, роз'їдаючи порізану щоку, що й без того пекла вогнем.

– Не плач, я скажу твоїй мамі, що то я розбив, – раптом тихо озвався біля мене непоказний «ашка» з нашого будинку – такий дрібний, що всі його називали Дмитриком.

Усі полегшено зітхнули (не доведеться брати провину на себе!) і стали розбирати покидані на купу наплічники та торбинки.

Дмитрик тюпав коло нас із Лізою, тягнучи ще й мій наплічник, і зніяковіло мовчав. Увесь святковий настрій куди й подівся. Ліза щось там радила мені й торохкотіла, аж поки не забігла у свій дім, а далі ми пішли удвох.

– Я справді не хотів, – укотре сказав хлопець, коли я перед своїм під'їздом витягла з кишені понівечені окуляри і стала їх скептично роздивлятися.

– І що я скажу мамі? – зітхнула я.

– Правду.

Дмитрик подався вслід за мною на третій поверх і навіть сам натиснув ґудзик дзвоника на наших дверях.

– Що сталося?! – зойкнула мама, відчинивши нам, і враз приклала долоню до уст, щоб не розбудити мою маленьку сестричку Улянку.

– Вибачте, я розбив Христі окуляри, коли ми грали в снігову війну, – пошепки пояснив Дмитрик, не ховаючи погляду. – Я віддам свою скарбничку, щоб їх полагодити.

Мама сказала «не треба», зітхнула і запросила нас обох заходити. Вона поставила на газ чайник, тим часом промила мені перекисом щоку і заліпила пластиром, чомусь навхрест. Дмитрик усміхнувся:

– Ти – єдиний справді поранений воїн.

Я бачила, що йому й досі ніяково, але раділа, що ані мені, ані Дмитрику не перепало на горіхи. Ми зробили собі канапки до чаю, а зігрівшись, взяли до уроків. Дмитрик чомусь не наважувався піти, аж поки мама не відправила мене по молоко.

– Може, я таки віддам тобі гроші зі скарбнички? – спитав Дмитрик на прощання.

– Мама каже, не треба, – знизала я плечима.

Потім, коли я принесла молоко і мама зварила нам з Улясею кашу, прийшов тато – і посміявся з мого «поранення» та з усієї нашої

снігової війни. Тато порозмовляв з мамою на самоті – і батьки сказали мені, що вже завтра я зможу підібрати лінзи в оптиці.

– Урааааааааа! – не стрималась я і взялась обіймати тата і маму, і кружляти на руках замурзану кашею Улясю.

А тоді тато сказав нам усім одягнутися.

– Навіщо? – запитала мама.

– Підемо до парку гуляти! Адже нині (хіба ви не знаєте?!) – свято першого снігу, – і тато змовницьки підморгнув мені.

– Ну хіба не класний в мене тато?!

У парку ми зліпили велетенського сніговика, потім ми з Улясею по черзі з'їжджали з гірки на санчатах, а потім тато возив маму, бігаючи із санками поміж дерев, і навмисне (хоча божився, що ні!) перекинув її декілька разів у сніг. А тоді всі попадали горілиць і під зоряним небом робили снігових ангелів, розмахуючи руками. Коли ж ми поверталися додому, наші ангели zostалися на снігу: великий – татів, делікатний – мамин, худенький – мій і маленький – Улянчин. Це було справжнісіньке, дивовижне свято першого снігу!

2

Без окулярів я бачу кепсько, гірше нікуди. Але півдня доведеться потерпіти – а вже після

уроків мама пообіцяла піти зі мною по лінзи. Я мало не пританцювую на radoщах. Це ж так класно – нарешті спекатися тих капосних окулярів! Учорашнє Владове «очкаричка» дуже дошкулило мені – значно більше, ніж розбите скло з окулярів. Влад у нас – заводіяка, він хоч і вчиться абияк, зате авторитет у нього!.. Бракувало тільки, щоб тепер до мене пристало таке прізвисько. І дарма, в окулярах ти чи ні, а прізвисько як прилипне – не відчепиться. От у нас Тарас Салій в класі є – то всі хлопці його Салом кличуть. Дарма, що він худий, мов скіпка, – приросло прізвисько, хоч сядь та й плач. А хто його перший так назвав? Влад, ясна річ.

– Христю, та снідай вже, бо он залицяльник під вікном стовбичить на морозі, – хитро примружився тато, обернувшись від вікна, де зазирає на термометр.

– Який залицяльник? – ложка випала мені з рук, і вівсянка розхляпалася по столу.

– Та ж отой, що окуляри побив.

Я вискочила з-за столу, вхопила наплічник, гукнула: «Запізнююсь! Па-па!» і, захряснувши двері, вибігла на сходи, заціпаючи пуховик на ходу. Тато не встиг навіть дорікнути мені за недоїдену вівсянку.

– Привіт! – гукнула я Дмитрикові з під'їзду, а він підійшов ближче:

– Привіт, давай наплічник.

Я віддала і йшла поруч, не знаючи, що казати.

– Не сварили батьки? – спитав хлопець.

– Ні! Уявляєш, нині піду по лінзи. Вже не ходитиму, як те чудовисько, в окулярах.

– Ти зовсім не чудовисько, – засміявся Дмитрик.

– Ага! А Влад назвав мене очкаричкою, – заперечила я.

Дмитрик не встиг нічого відповісти, бо звідкілясь узялась Ліза і гепнула його по спині своїм ядучо-рожевим наплічником.

– Солодка парочка, Остап та Одарочка! – подражнила вона нас. – Може, Дім, і мені рюкзака понесеш?

От же Лізка! Хоч вона й моя найкраща подруга, але я б воліла зараз мати свого наплічника в руках і стукнути її ним. Влізе скрізь, де її не просять. Як каже тато: де не посій, там вродиться.

– Пошукай собі іншого Санчо Пансу! – не поліз за словом у кишеню мій сусід, а я зраділа: він теж читав Дон Кіхота!

А Лізка явно розгубилась. Тож показавши нам язика, побігла наздоганяти Карину і щось зашепотіла тій на вухо. Потім обидві озирнулися на нас і захихотіли. Ото дурноверхі!

– Любиш читати? – запитала я, щоб приховати роздратування.

– Ага, і вже збираю свою бібліотеку. Хочеш – приходь по книжки, – сказав Дмитрик, віддаючи мені рюкзак, бо ми вже увійшли до шкільного вестибюлю.

3

У класі всі поглядали на мене зацікавлено. Я зрозуміла, що Лізка і Карина вже принесли новину, як сороки на хвості, і що сьогодні я можу опинитися в центрі насмішок і натяків. Добре, хоч поріз на щоді неглибокий і пластир можна було зняти.

– Ти без окулярів зовсім інша, – випалив за всіх Влад і чомусь почервонів.

– Ага. Сліпа, – буркнула я, викладаючи книжки на парту і мружачись.

Може, йому соромно за те, що обізвав мене учора?

– І що я нині побачу на дошці? – спитала радше себе, аніж Лізу, проте вона, як завжди, мусила докинути свої п'ять копійок:

– Перепишеш в мене. То що, він тобі подобається? – голосно зашепотіла моя подруга, хоч саме почався урок.

Так голосно, аби чули і на двох партах спереду й позаду нас.

– Тиша в класі! – учителька української глянула на Лізу так, що тій аж заціпило.

Але мої думки не так легко спинити, як Лізин язик, і її запитання крутилось у мене в голові, вимагаючи відповіді.

Досі жоден хлопчик в класі чи поза ним не виявляв до мене уваги, як, наприклад, Влад, що носив наплічник Карині, або Тарас, який супроводжував після школи Софію. І все тому, що ношу ті огидні окуляри, в яких я справжня почвара, і жоден хлопець у світі ніколи й нізащо не запросить мене на морозиво. Те, що мама з татом переконують мене в протилежному, ніякого ефекту не дає. Я ж маю дзеркало і бачу, що окуляри в мене на носі – у будь-якій оправі – просто жахливі. У них я схожа ото на вчительку з української – Іванну Павлівну – і нічого не можу з цим вдіяти. Тому те, що Дмитрик заповзявся носити мені наплічник...

– Відповідай! – боляче штрикнула мене під ребро Лізка своїм гострющим ліктем.

Вихопившись із виру своїх думок, я розгублено зиркнула на розмитий силует учительки, навіть близько не здогадуючись, що б мала відповідати. Кепсько без окулярів, а до того ж, замислившись, я все прослухала.

– Ти що, не підготувала домашнє? – сердито перепитала вчителька, і я, оговтавшись, почала зачитувати вправу.

– Оох, на цей раз пощастило.